

WSTĘP

Wśród wielu organizowanych w Polsce konkursów jakości jednym z najbardziej rozpoznawalnych i cenionych jest konkurs „Samorządowy Lider Edukacji”, zainicjowany w 2011 roku przez Fundację Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego oraz Agencję PRC w Sosnowcu. Ideą konkursu jest identyfikowanie i promowanie jednostek samorządu terytorialnego, które posiadają szczególne osiągnięcia w dziedzinie rozwoju edukacji i systemu oświaty, a także podnoszenie jakości działań samorządów w sferze lokalnej polityki edukacyjnej. W Programie „Samorządowy Lider Edukacji” Komisja Ekspertów złożona z naukowców reprezentujących wybrane polskie uczelnie (m.in. Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Śląski, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) dokonuje oceny działań samorządów w sferze zarządzania oświatą. Samorzady, które spełnią określone regulaminem Programu kryteria i uzyskają pozytywną recenzję ekspertów, otrzymują certyfikat i tytuł „Samorządowego Lidera Edukacji”. Przyznawany w Programie certyfikat jest jednym z najbardziej prestiżowych, elitarnych i rozpoznawalnych certyfikatów jakości, jakie może otrzymać polska jednostka samorządu terytorialnego. Od ośmiu lat zarząd Fundacji corocznie wyróżnia najlepsze pod względem polityki oświatowej gminy, powiaty i województwa w Polsce, promując je w skali lokalnej i ogólnokrajowej.

Program „Samorządowy Lider Edukacji” ma charakter marketingowo-ewaluacyjny. Wymiar marketingowy konkursu łączy się z promowaniem jego laureatów jako liderów samorządowych w dziedzinie polityki oświatowej i zarządzania szkolnictwem. JST wyróżnione w programie uzyskują prawo do posługiwania się prawnie chronionym znakiem graficznym i certyfikatem „Samorządowego Lidera Edukacji”, który wykorzystują w marketingu terytorialnym. Z kolei wymiar ewaluacyjny wynika z faktu, iż konkurs obejmuje procedury zaplanowanego i metodologicznie uściślonego, systematycznego zbierania i przetwarzania informacji o warunkach, przebiegu i skuteczności działań samorządu w sferze polityki edukacyjnej, którego celem jest uzyskanie zobiektywizowanych wniosków dla utrzymania, zaniechania bądź modyfikacji podlegających badaniu działań JST lub też w celu zainicjowania nowych działań, poprawiających skuteczność i efektywność działań edukacyjnych gminy, powiatu bądź województwa¹.

Celem niniejszej monografii jest syntetyczne omówienie zadań samorządu terytorialnego w sferze edukacji, scharakteryzowanie Programu „Samorządowy Lider Edukacji” jako narzędzia doskonalenia polityki oświatowej gmin, powiatów i samorządnych województw, jak również zaprezentowanie wybranych wniosków z procedur ewaluacyjnych dokonanych w ramach przedmiotowego Programu. Wnioski te

---

¹ K. Stróżyński, *Ewaluacja jako narzędzie nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły*, www.prawo.pl [dostęp: 11 września 2018].

obejmują m.in. opisy wybranych „dobrych praktyk” zidentyfikowanych przez komisję konkursową i uznanych za godne naśladowania przez inne JST.

Oddając do rąk Czytelnika niniejszy tom, mamy nadzieję, że każdy zainteresowany problematyką polityki oświatowej samorządu terytorialnego znajdzie w nim coś interesującego dla siebie, tak w wymiarze teoretycznym (prawnym i politologicznym), jak i praktycznym, odnoszącym się do realnych działań JST w przestrzeni edukacyjnej. Ufamy, że czas poświęcony na lekturę monografii będzie pożyteczny i dobrze zainwestowany – zwłaszcza jeśli po monografię sięgną liderzy samorządowy gotowi wykorzystać zaprezentowane w niej wnioski w projektowaniu i realizowaniu działań oświatowych we własnej gminie, powiecie czy samorządnym województwie.

Michał Kaczmarczyk

Sosnowiec, lipiec – listopad 2018